

© JO GENNEZ

SCHAALVERGROTING ZET ZICH DOOR

Aan de hand van het Economisch dossier 'Meer met minder, de uitrusting doorgelicht' van Fedagrim analyseren we het verkoopjaar 2011. Dit dossier is een leidraad en een barometer voor de mechanisatiesector. – Naar: Fedagrim, Economisch dossier 2012-2013

"Schaalvergroting is de laatste jaren een trend in de landbouwsector. Ook in 2011-2012 zette deze trend zich door, niet enkel op de landbouwbedrijven maar bij alle stakeholders in de sector, en dus ook bij Fedagrim. Het aantal importeurs en constructeurs vermindert, maar hun productgamma en geografisch bereik worden groter. In een aantal categorieën worden er minder machines verkocht, maar hun capaciteit is groter. Bovendien heeft de dealer almaar meer hoger opgeleide krachten nodig om zowel technische als commerciële service te kunnen garanderen. Door de bevolkingsaan groei en de industriële ontwikkeling wordt landbouwgrond ingepalmd, waardoor de vrij beschikbare landbouwgrond efficiënter benut moet worden. Vandaar dat het Economisch dossier als thema 'Meer met minder' meekreeg", aldus Jan Packo, voorzitter van Fedagrim.

Tractoren

In totaal werden er in 2011 in ons land 2163 tractoren verkocht. In 2010 waren dat er 1905. Van het merk New Holland werden er 525 verkocht, goed voor een marktaandeel van 24,27% (tabel 1). John Deere veroverde in 2011 4% meer marktaandeel en heeft nu 22,52% van de Belgische markt in handen. Het verschil tussen beide merken is daarmee flink kleiner geworden. De top 5 van meest verkochte tractoren wordt vervolledigd door Fendt (12,3%), Case (9,66%) en Deutz-Fahr (7,81%). Verderop vinden we Massey Ferguson, Claas-Renault, Valtra, Steyr en Kubota.

Het afgelopen jaar steeg de verkoop van tractoren. In 2011 werden er 13,5% meer verkocht dan het jaar daarvoor. Bovendien zijn die tractoren almaar beter uitgerust en stijgt het gemiddeld vermogen. Dit doet echter ook de verkoopprijs toenemen. In het begin van dit jaar nam de verkoop een

Tabel 1 Aantal verkochte tractoren - Bron: Fedagrim

	2008	2009	2010	2011
New Holland	788	519	503	525
John Deere	526	351	350	487
Fendt	316	227	246	266
Case	266	178	206	209
Deutz-Fahr	239	147	172	169
Massey Ferguson	247	166	128	168
Claas-Renault	138	91	87	93
Valtra	102	64	49	62
Steyr	58	42	45	54
Kubota	13	37	22	51

goede start, maar de laatste maanden zullen beslissend zijn om op hetzelfde niveau van vorig jaar te blijven.

Een ander opvallend kenmerk is dat de verkoop van tractoren van meer dan 50 pk in 2011 opnieuw aantrok. Het aantal ingeschreven tractoren van minder of

gelijk aan 50 pk blijft verder stijgen. Zo was 2011 een recordjaar met 530 ingeschreven stuks of een marktaandeel van 24,1%. Kleinere tractoren worden steeds beter toegankelijk voor een publiek van particulieren en hobbyisten. Het is opvallend dat het gemiddelde aantal pk's in 2011 sterk steeg. Waar deze curve de jaren voordien met 2 à 3% omhoogging, stijgt het gemiddelde aantal pk's van de ingeschreven tractoren van meer dan 50 pk nu met 6 pk tot 158,6 pk. Het grootste aantal tractoren dat afgelopen jaar verkocht werd, bevond zich in de categorie tussen 180 en 225 pk. Net geen 25% van de ingeschreven tractoren zit in dit segment. De groep van tractoren boven de 225 pk vertegenwoordigt 13,3% van de markt.

Uit de cijfers van Fedagrím blijkt dat Diksmuide zich 'tractorengemeente van het jaar' mag noemen. In 2011-2012 werden er 29 tractoren ingeschreven met een totaal aantal pk's van 4166. Daarna volgen Kortemark, Staden, Tielt en Tongeren. West-Vlaanderen neemt dus de eerste 4 plaatsen van de top 5 in. Voor 2012 liggen de verwachtingen in dezelfde lijn als in 2011. Tot en met juni van dit jaar houdt de verkoop van tractoren gelijke tred met 2011. Vanaf het tweede trimester viel het aantal orders iets terug en men verwacht dat die terugval de rest van het jaar zal blijven aanhouden.

Heffingshoogte neemt toe

Voor telescopische laders met een landbouwtoepassing was 2011 een goed jaar. Met 689 stuks werden er meer laders verkocht dan de voorbije 2 jaar en lag de verkoop ook hoger dan het gemiddelde van de voorbije 7 jaar (634 stuks). Vooral in de categorie met heffingshoogte tussen 5,5 en 6,5 m ging de verkoop met 64% vooruit. De voorbije jaren bleef de verkoop in deze subcategorie relatief gezien wat achter tegenover de andere subcategorieën (tabel 2). Doorheen de jaren verloren verreikers met minder dan 5,5 m marktaandeel terrein. Dit kwam vooral ten goede aan de machines met een heffingshoogte tussen 5,5 en 6,5 m. De eerste cijfers van dit jaar lijken deze trend te bevestigen.

Pneumatische precisiezaaimachines zijn de toekomst

Na de tractoren en telescopische laders overlopen we de verkoop van landbouwmachines. De importeurs kijken tevreden terug op 2011. Over het algemeen kunnen we stellen dat 2011 het beter deed van de 2 voorgaande jaren. Door het Agribex-effect doet 2012 het in absolute cijfers

voorlopig iets beter dan het jaar voordien, maar de laatste 6 maanden van 2012 zal er minder worden verkocht dan in dezelfde periode van 2011. "Betere prijzen voor landbouwproducten zouden twijfelende verkopers een duwtje in de rug kunnen geven", aldus Fedagrím.

Het aantal importeurs en constructeurs vermindert, maar hun gamma bereik worden groter.

Tabel 2 Verkoop van telescopische laders

- Bron: Fedagrím

Heffingshoogte	2008	2009	2010	2011
< 5,5 m	78	42	49	49
5,5 tot 6,5 m	332	180	194	316
6,5 tot 7 m	293	153	180	224
> 7 m	177	100	86	100
Totaal	880	475	509	689

Tabel 3 Verkoop van landbouwmachines in België - Bron: Fedagrím

	2008	2009	2010
Cultivatoren (triltandcultivatoren)	119	81	111
Woelers	146	143	130
Grondbewerkers in combinatie met werktuigen aangedreven via PTO	86	74	57
Chisels	124	124	131
Tuinbouwfrezes (< 1,5 m)	407	336	777
Landbouwfrezes (> 1,5 m)	202	165	171
Kettingeggen of eggen met vast frame	51	122	90
Alternatieve eggen met aftakasaandrijving	0	2	5
Rotatieve eggen met aftakasaandrijving	810	620	605
Land- en crosskillrollen	77	64	88
Schoffelwerktuigen voor trekkers	6	11	24
Totaal	2.029	1.742	2.189

Tabel 4 Verkoop van zaaimachines - Bron: Fedagrím

	2008	2009	2010	2011
Mechanische rijenzaaimachines	401	284	238	298
Pneumatische rijenzaaimachines	78	69	85	93
Mechanische precisiezaaimachines	11	14	14	26
Pneumatische precisiezaaimachines	99	92	76	136
Totaal	589	459	413	553

Er zijn heel wat redenen voor de goede verkoop in 2011. Akkerbouwers kenden goede aardappelprijzen. Ook een iets hogere melkprijs, begin 2011, zorgde voor meer financiële ruimte. Ten slotte is ook de toenemende schaalvergroting een drijfveer om het materiaal te vernieu-

wen. Voor 2012 zijn de vooruitzichten gematigd. De prijzen daalden en de marges in de melkvee- en varkenshouderij zijn klein. Verder waren de aardappelprijzen in het seizoen 2011-2012 ronduit slecht. Toch startte 2012 vrij goed en waren er de eerste maanden veel verkopen.

Uit het Economisch dossier blijkt dat de verkoop van ploegen in 2011 met 17% steeg in vergelijking met 2010. Het gaat dan om ploegen met 4 scharen of minder met een vaste werkbreedte. De verkoop van ploegen van 4 scharen of minder met variabele werkbreedte steeg met 33%. Volgens Fedagrím is deze stijging een gevolg van de betere prijzen van de akkerbouwteelten. Tegelijkertijd werd ook een grotere interesse voor niet-kerende grondbewerking vastgesteld (tabel 3). Deze uit zich ook in de toegenomen verkoop van cultivatoren (+15%) en schijveneggen (+9%). Zaaimachines werden vlot verkocht, in 2011 ging het om 553 verkochte machines tegenover 413 in 2010 (tabel 4). De stijging is vooral te danken aan een goede verkoop

Binnen de precisiezaaimachines vertegenwoordigen de mechanische machines nog maar 11%, terwijl het in 2005 nog om 25% ging. Aangezien de zaaimachines met een grote werkbreedte meestal pneumatisch

van 2010. Zowel stalmestverspreiders als mengmestverspreiders werden minder verkocht dan de voorgaande jaren. Toch is de daling bij de mengmestverspreiders minder scherp. De stalmestverspreiders

een inhaalbeweging van vervangingsinvesteringen na 2 kalme jaren kunnen hiervoor een verklaring zijn. De daling van de verkoop van stalmestverspreiders ligt volgens Fedagrim aan het feit dat er de laatste jaren steeds minder vee op stro wordt gehouden.

© JO GENNEZ

Uit het Economisch dossier blijkt dat de verkoop van ploegen in 2011 met 17% steeg in vergelijking met 2010.

zijn, is de trend naar machines met meer werkbreedte hiervan de oorzaak. Voor stal- en mengmestverspreiders was 2011 niet zo'n goed jaar inzake verkopen, maar toch lag de verkoop in lijn met die

blijven op hetzelfde niveau. Mestinjectoren tekenen de grootste verandering op (+95%). Alhoewel de cijfers in absolute aantallen beperkt zijn, is de verandering wel opmerkelijk. Een Agribex-effect en

Spuitmachines met hogere capaciteit

De markt van de spuitmachines is de afgelopen jaren vrij stabiel gebleven. Uit de verkoopcijfers blijkt dat tegenwoordig meer wordt geïnvesteerd in goed uitgeruste machines met een hoge capaciteit (tabel 5). Dit is niet onlogisch gezien de schaalvergroting en specialisatie die in de landbouw heeft plaatsgevonden. Toch is de markt de laatste 7 jaar met 20% gekrompen. Deze evolutie loopt ongeveer gelijk met de afname van het aantal actieve landbouwbedrijven. Relatief gezien is het aandeel machines met een grotere capaciteit (getrokken en zelfrijdende veldspuiten) ten opzichte van de totale markt groter geworden. Bij de gedragen spuitmachines worden er ook meer machines verkocht in combinatie met een fronttank. Op die manier vergroot men de capaciteit van een gedragen machine. Toch blijft de markt van de eenvoudige en kleine toestellen belangrijk. Dat blijkt zowel uit de verkoopcijfers van Fedagrim als uit de cijfers van de dienst Keuring spuittoestellen van het ILVO.

De markt van de aardappeloogstmachines vertoont sinds 2006, uitgezonderd 2010, een stijgende tendens (tabel 6). In 2011 werden er opvallend meer machines verkocht, 74 in vergelijking met 60 het jaar voordien (+23%). Ook hier valt het op dat het vooral de grotere machines zijn die marktaandeel winnen. De verkoop van aardappelplanters kende in 2011 een terugval, hoewel deze markt normaal eerder stabiel is. De verkoop van aanaarders is vrijwel stilgevallen. ■

Tabel 5 Verkoop van spuitmachines - Bron: Fedagrim

	2008	2009	2010	2011
Gedragen, manueel opklapbaar	169	99	119	88
Gedragen, hydraulisch opklapbaar	186	80	104	101
Getrokken	154	106	74	101
Zelfrijdende spuiten	45	27	30	21
Totaal	554	312	327	311

Tabel 6 Verkoop van aardappelplant- en oogstmachines - Bron: Fedagrim

	2008	2009	2010	2011
Oogstmachines				
Aardappelvoorraadrooiers	1	4	3	4
Bunkerrooiers (1 rij, getrokken)	3	5	0	1
Wagenrooiers (2 rijen, getrokken)	6	12	9	16
Bunkerrooiers (2 rijen, getrokken)	23	19	15	22
Zelfrijdende wagen- en bunkerrooiers (2 rijen)	19	8	2	13
Aardappelrooiers (4 rijen, getrokken)	0	0	0	0
Zelfrijdende wagen- en bunkerrooiers (4 rijen)	9	18	31	18
Totaal	61	66	60	74
Plantmachines				
Aardappelplantmachines	45	47	48	40
Aanaarders voor aardappelen	0	1	0	0
Totaal	45	48	48	40

In het volgende nummer brengen we deel 2 van het Economisch dossier van Fedagrim (Belgische Federatie van de toeleveranciers van machines, gebouwen en uitrustingen voor de Landbouw en voor de Groenvoorzieningen). Hierin komen onder meer de verkoopcijfers van de machines voor groenvoedervervoering, voedertechniek, kiep- en silagewagens en stallenbouw en stalinrichting aan bod.